

що надходить з рецепторів, оскільки фотони, що сприймаються різняться насправді не кольором, як таким, а лише енергією (частотою електромагнітної хвилі).

Подібне ми можемо зустріти і з перцепцією звукового сигналу. Якщо людина сприймає звукові коливання у діапазоні 16–20 000 Гц, то для інших тварин він може заходити в область як ультразвук, так і інфразвук, причому це стосується як хребетних тварин, так і безхребетних.

Характер зняття і обробки сигналу також має велике значення. Наприклад для хижаків і тварин, що рухаються у складному середовищі, частота відбору інформації з сітківки очей у кілька разів вища ніж у людини, що дозволяє їм впевнено реагувати на високу динаміку процесів, що надходять через візуальний канал. Більшість земноводних реагують лише на рухомі об'єкти, що також свідчить про існування селективних механізмів обробки візуальної інформації, оскільки це важливо з точки зору полювання та виявлення небезпечних факторів.

В області сприйняття хімічних сигналів ситуація теж надзвичайно різноманітна. Навіть для людини теорія сприйняття запахів поки що лишається у дискусійному полі. Але для нас важливо відмітити той очевидний момент, що якість сприйняття хімічного сигналу для кожного виду цілком унікальний. Для одних він може бути привабливим і являтися атрактантом, для інших – навпаки, він може відлякувати або ж бути нейтральним. Так м'ясо, що розкладається приваблює мух, медведів, ракоподібних та інших тварин, але для людей – це токсичний неприємний запах.

Ці та інші численні дні свідчать про вроджену адаптацію видів щодо певних хімічних сигналів і способів їх розпізнавання. Ця адаптація реалізується на рівні програм обробки сигналів і їх «презентації» суб'єктам сприйняття. Як саме це відбувається поки що залишається незрозумілим.

Зараз існує можливість виявляти як окремі клітини, що беруть участь у розпізнаванні сигналів різної природи, так і області мозку, що відповідають за обробку сигналів. Але з вірогідністю сказати яка саме речовина має приємний запах для кожного виду, я яка відлякує, – вирішується на рівні «жорстких програм» обробки первинної інформації, що лежать рівнях, що вище фізіологічного і, скоріше всього, мають природу, спільну з безумовним рефлексом.

Наведені адаптивні процеси хоч і являються видоспецифічними, але вони дають змогу кожному виду займати свою екологічну нішу, а самі екосистеми від цього лише виграють.

Отже, можна постулювати, що хімічні речовини не мають конкретного запаху, чи смаку. Відчуття запаху, смаку, звуку чи кольору не являється виключно функцією конкретного хімічного чи фізичного впливу. Але сприйняття кольору чи висоти звуку, смаку чи запаху окремих речовин – це складний процес спільної роботи рецепторних клітин та органів вкупі з відповідними зонами головного мозку, що відповідають за обробку поступаючих до них сигналів.

УДК 159.962+963.27] / 9.018(043.2)

МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ ПСИХОСОМАТИЧНИХ СТРУКТУР ТА НЕОБХІДНІ ДЛЯ ЙОГО ПРАКТИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ НАВИЧКИ І КОМПЕТЕНЦІЇ

Е. М. Кавун

Рекомендується для використання розроблений та апробований метод швидкого визначення психосоматичних структур (ПСС) який може бути ефективним інструментом для аналізу та наступної психокорекції глибинних проблем тих чи інших психосоматичних станів.

Під ПСС ми розуміємо візуалізовані через первинні кінестетичні реакції псевдооб'єкти, які являються проекцією психосоматичних проблем здоров'я людини. Доступ до ПСС можливий через трансівні стани до проявлення підсвідомих реакцій які і віддзеркалюють ту чи іншу проблему.

Через ПСС можна ефективно працювати у таких напрямках як фобічні реакції, неврози, сексуальні відхилення, окремі випадки неврастенії, афективні розлади, більшість соматоформних проблем, поведінкові та емоційні розлади, а також розлади, що виникають при психічних травмах, тривожних станах, мігренях, серцевних болях, блукаючих, гострих болях та інших. В окремих випадках використання ПСС ефективно і для типових психосоматичних реакціях як то нетримання сечі, деякі алергічні реакції, тощо.

Використання методу можливе, починаючи з 8–10 років, критичним моментом являється чітка робота свідомості. Ускладнення використання методу можливе при наявності жорстких шаблонів мислення, які присутні у дорослих.

Порядок виходу на ПСС у загальному вигляді її детальний опис наступний:

- вихід на чіткі кінестетичні реакції;
- перехід у трансівний стан;
- серія кроків, що призводять до візуалізації ПСС;
- вихід на проблему та подальша робота з ПСС – це методологія рефреймінгу [Bandler, Richard; Reframing 1983] або тілесно-орієнтованих методів з для трансформації/сублімації ПСС шляхом використання субмодальностей та/або системи глосів та субглосів для трансформації образів і через них соматичних станів.

Для виходу на ПСС та наступної ефективної роботи з даним методом необхідно мати теоретичні та практичні навички у наступних напрямках:

- мати базові знання з анатомії та фізіології людини;
- знати основи вищої психічної активності людини та розуміти функціонування свідомості як феномену;
- вміти відслідковувати психічні стани людини по всій сукупності зовнішніх сигналів у реальному часі через всі канали доступу;
- розуміти природу психосоматичних розладів, знати спектр їх проявів;
- мати знання в області теорії психолінгвістики та мати практичні навички використання її окремих розділів;
- вміти працювати з предикатами модальності, субмодальностями, глосами та субглосами;
- володіти методами еріксоніанського гіпнозу;
- знати і вміти використовувати методи рефреймінгу та тілесно-орієнтовані методи у психології.

УДК 520.82

СТВОРЕННЯ НИЗКОБЮДЖЕТНОГО БЕЗПРОВІДНОГО РАДІОМЕТРУ ВИДИМОГО СВІТЛА

А. М. Міщенко, Б. В. Остапишен, О. Р. Бомбела

В дослідженнях, в яких вивчають вплив або реакції на світло біологічних організмів, виникає необхідність квантифікації інтенсивності цього фактору. Метою нашої роботи було розробка та створення дешевого радіометра, який дозволяє вимірювати енергетичну освітленість випромінювання видимого та УФ діапазону з відомим спектром. В якості